

Oslo kommune
Kulturetaten
Deichmanske bibliotek
Det flerspråklige bibliotek

ÅRSMELDING 2008

Deichmanske bibliotek
Det flerspråklige bibliotek
Arne Garborgs plass 4, 0179 OSLO
Tlf: 23 43 29 15 / Fax: 22 20 72 14
e-post: innfjern@deichman.no / www.dfb.deichman.no

ÅRSMELDING 2008

Det flerspråklige bibliotek

1. Avdelingens nedslagsfelt

1.1 Lokalisering

Geografisk område

DFB er en nasjonal tjeneste som har hele landet som sitt virkeområde.

Kommunikasjonsforhold

DFB er en nasjonal tjeneste og har hele landet som sitt virkeområde. DFB betjener sine lånere på nasjonalt plan via telefon, hjemmeside, brev, e-post og telefaks. Avdelingen driver også oppsøkende virksomhet der det informeres om DFBs tjenester. I Deichmansystemet foregår kommunikasjonen gjennom de lokale transport- og kommunikasjonskanaler og via tjenestevei. Kjøp av transporttjenester (frakt og porto) for fjernlånet utgjorde i 2008 rundt kr. 625 000 inkl. mva.

1.2 Befolkningssammensetning og brukere

1. Språklige minoriteter

I løpet av 2006 økte innvandrerbefolkningen i Norge med 28 600 personer. Dette er den største veksten i innvandrerbefolkningen som er målt. Til sammen har nå 415 300 personer innvandrerbakgrunn, noe som tilsvarer 8,9 prosent av Norges befolkning pr. 1.1.2007.

Antall personer med polsk bakgrunn økte mest med en vekst på 7 000 personer. Deretter følger personer med bakgrunn fra Tyskland (1600), Somalia (1 500) og Sverige (1 100).

Det bor personer med innvandrerbakgrunn i alle kommuner i Norge.

Familieinnvandring

Det kom ca 13 600 familieinnvandrere til Norge i 2007. I likhet med 2006 er polske borgere den største gruppen som får familieinnvandringstillatelser. Deretter følger borgere fra Thailand, Somalia, Tyskland og Irak.

Arbeidstillatelser

Det har vært en kraftig økning i antall arbeidstillatelser sammenlignet med fjoråret. I første tertial 2007 var det gitt 58.000 gyldige tillatelser. 93 % av arbeidstillatelsene gikk til borgere av europeiske land. Arbeidstakere fra Polen hadde 27 500 tillatelser. Etter Polen fulgte Tyskland, Litauen, Storbritannia og Nederland.

Flyktninger og asylsøkere

Ved inngangen til 2007 bodde det 125 100 personer med flyktningbakgrunn i Norge. De utgjorde 2,7 prosent av Norges befolkning.

I 2006 kom det søknader om asyl fra borgere av 104 forskjellige land.

Antallet asylsøkere som kom til Norge, er på samme nivå som i 2005, mens andelen asylsøkere som fikk tillatelse til å bli i landet, fortsatte å øke.

Det kom flest søknader fra borgere av Irak. Deretter fulgte søkere med bakgrunn fra Somalia og Russland. Blant de ti største landene var det i 2006 en betydelig økning i antall søknader fra Irak og Eritrea, og en mindre økning fra Etiopia og Burundi.

Minoritetsspråklige elever i den norske grunnskolen

I den norske grunnskolen utgjør minoritetsspråklige elever ca 7 % av elevmassen, noe som svarer til 40 800 elever. For Oslo er tilsvarende tall 36 % og 18 222 elever, en økning på 4 % fra 2005. Det foreligger ingen nyere tall for disse grupper per dags dato.

2. Borgere som har norsk som morsmål

Det er stadig flere nordmenn som benytter DFBs samlinger i utdanningsammenheng bl.a. for å lære seg et fremmedspråk.

3. Bibliotek

Folkebibliotek i hele landet benytter seg av DFBs forskjellige tilbud. Det er ca 435 hovedbibliotek innen folkebiblioteksektoren. Inkluderes alle filialer og utlanssteder blir tallet rundt 974. Vi mangler statistisk verktøy til å få en oversikt over hvor mange som benytter DFBs tjenester samt den geografiske spredningen, men ut fra erfaring vet vi at den geografiske spredningen er stor. Det er også andre institusjoner som benytter seg av vår kompetanse, særlig museer og utdanningsinstitusjoner fra grunnskole til universitet. De siste årene har DFB i tillegg fått mange henvendelser fra barnehager.

Forventet utvikling i befolknings sammensetning og betydning av dette

Fra 21. desember 2007 vil Schengen-området også omfatte Latvia, Litauen, Estland, Polen, Ungarn, Tsjekkia, Slovakia, Slovenia og Malta. Dette betyr fri ferdsel også til Norge, som er et EØS-land. Det vil kunne bety en større og mer differensiert innvandring til Norge i løpet av 2008.

Det har blitt en betydelig innstramming i asylpolitikken de siste to årene, men flere enn før som har søkt opphold i landet har fått det. Utvidelsen av EU/EØS har ført til mange nye arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa. Dette merker vi på en sterk økning i etterspørselen av polsk og litauisk litteratur. Det gjenstår å se om etterspørselen av litteratur fra andre av disse landene også vil øke. Sannsynligvis vil språk fra EØS/EU-land måtte opprustes i årene som kommer.

Ca 70 % av arbeidsinnvandrerne er menn, men vi merker nå at flere polske familier har slått seg ned i Norge. Etterspørselen etter polsk barnelitteratur eksploderte i høst, slik at vi ikke var i stand til å effektivere alle bestillingene vi fikk.

Det er i tillegg en stadig økning av transnasjonale ekteskap (norsk statsborger som gifter seg med utenlands statsborger). Ekteskap inngås først og fremst mellom personer fra Russland, Thailand og Filippinene. Dette får konsekvenser for samlingsutviklingen på språkene russisk, thai og tagalog. Romania og Bulgaria blir nye EU-land fra 2007. I 2005 ble tilveksten til disse lands språk stoppet pga liten etterspørsel og trang økonomi. Medlemskapet i EU

bevirker at vi foreløpig ikke sanerer disse to samlingene helt, men venter og følger med utviklingen. Det er imidlertid fremdeles ingenting som tyder på at det vil komme arbeidsinnvandring av betydning fra disse landene.

Kilde: DFBs handlingsplan for 2008

2. Informasjon om avdelingen

2.1 Fysisk miljø

Beliggenhet	Hovedbiblioteket
Lokalenes størrelse	108 kvadratmeter kontorlokaler i forbindelse med Materialforvaltningen og nytt kontorlokale på 40 kvadratmeter ved siden av Bokbinderiet i motsatt ende av bygget. 115 kvadratmeter magasin
Lokalenes beskaffenhet	Nytt kontorlokale er lyst og helt nyinnredet. Denne utvidelse av plass er til stor hjelp for oss, men det er et problem at personalet som i stor grad jobber i team blir splittet fysisk, og at avstanden er såpass stor at spontan kommunikasjon ikke er mulig.

2.2 Ansatte

Antall årsverk	12
Antall ansatte	18 + 22 timeengasjerte språkkonsulenter

2.3 Åpningstider

Avdelingen har fleksibel arbeidstid med en kjernetid (offisiell åpningstid) kl. 9.00-14.30. Det er stort sett alltid personale til stede fra 8.00-15.30.

2.4 Mediebestand

Totalbestand pr. 31.12 i absolutte tall	124 804
Nettoøkning av bestand i forhold til totalbestand ved forrige årsskifte (i prosent)	(-) 12,3 % (tilbakegang)

Fordeling av totalbestanden pr. 31.12 på medietyper og barn/voksne i absolutte tall

	Bøker	Lydbøker	Musikk	Video/ DVD	Øvrige medier	Totalt	Tegne- serier *
Barn	44 575	781		291	359	46 006	
Voksne	72 071	644		3 919	2 160	78 794	
Totalt	116 646	1 425		4 210	2 519	124 804	

* Tegneserier er inkludert i kategorien bøker og skal derfor ikke regnes med i totalen

Fordeling av totalbestanden pr. 31.12 på medietyper og barn/voksne i prosent

	Bøker	Lydbøker	Musikk	Video/ DVD	Øvrige medier	Totalt	Tegne- serier *
Barn	35,7%	0,6%		0,2%	0,3%	36,8%	
Voksne	57,7%	0,5%		3,2%	1,8%	63,2%	
Totalt	93,4%	1,1%		3,4%	2,1%	100,00%	

* Tegneserier er inkludert i kategorien bøker og skal derfor ikke regnes med i totalen

Kommentar til avdelingens sammensetning av mediebestand, prioritering av brukergrupper eller medietyper, og endring siste år

Avdelingen mottar mange gaver fra forskjellig hold. I 2008 mottok DFB 238 bind mot 946 bind i fjor. Det lave tallet skyldes nok både at vi har blitt flinkere til å kassere før vi innlemmer gaver i samlingen, dels at det noen år kommer mye fra andre bibliotek, mens det andre år ikke mottas bøker fra andre enn privatpersoner. Avdelingen har klargjort 13 431 bind for utlån i år mot 16 755 bind i fjor. Den relativ store medgangen her skyldes at vi har hatt en større tilvekst av for eksempel film. Disse koster stor sett mer enn bøker siden de er momsbelagt og de krever også betydelig mer klargjøring enn bøker.

Fra 2005 har det blitt satt av 20 % av mediebudsjettet på de største språkene til innkjøp av DVD. Vi prioriterer alltid innkjøp av lydbøker (men her er det lite å hente på de fleste språkene). Dermed står vi bedre rustet til å imøtekomme den stadig større etterspørselen av disse medier generelt, og vi dekker også de spesielle behovene til svaksynte, eldre og etterkommere som ikke er eksperter på morsmålet. Det er imidlertid et langt lerret å bleke og det vil gå mange år før vi er oppe i et akseptabelt nivå for film. Kvaliteten på DVD og lydbøker kan variere sterkt og faren for piratkopier når det gjelder DVD er tilstede. Dette er problemer vi er spesielt oppmerksomme på, og i den sammenhengen er jakten på gode forhandlere en viktig oppgave.

Barne- og ungdomslitteratursamlingen er blitt kraftig opprustet de siste årene og det har vært lagt stor vekt på tospråklig litteratur for barn. Det vil fortsatt bli satset kraftig på disse samlingene i 2009. Likevel utgjør samlingen bare ca 37 % av samlingene totalt.

Tilveksten for DVD har økt med ca 1 % fra i fjor. Lav tilvekst av dette mediet skyldes mangel på tilgang på mange av våre språk. Siden oppstarten av Serieteket har tegneserier vært prioritert. Vi overvåker også løpende markedet for medier som dekker rasisme for å øke tilveksten til ARI-samlingen.

Avdelingen vurderte å starte opp med tilbud av musikk fra 2008, men budsjettsituasjonen og andre prioriteringer har ført til at dette tas opp igjen i 2009.

Andelen ”øvrige medier” er relativ stor og omfatter medier som CD-rom, språkkurs, tidsskrifter og diverse feilkatalogiseringer.

DFBs samlinger har generelt vært alt for store. Det har vært mye gammelt og enkelte samlinger har altfor mange eksemplarer. I 2008 har samlingene gjennomgått en kraftig kassering for å få samlinger som står i forhold til etterspørselen. Det har derfor ikke vært noen nettotilvekst i år, men en nedskalering av samlingen på 12,3 %.

All DFBs statistikk tar utgangspunkt i at vi vedlikeholder og utvikler 31 samlinger med tilsvarende mange målgrupper. Statistikken over er derfor ikke tilstrekkelig som

styringsverktøy for oss. Den statistikken som vi benytter i tillegg i planleggingsarbeidet finnes delvis som vedlegg til dette dokumentet og er fordelt på språk. Statistikkgenerering er en meget arbeidskrevende jobb for oss fordi vi har så utrolig mange parametere. Fra i år har vi tatt i bruk et nytt system for å ta ut statistikk produsert for oss av Biblioteksystemer. Utviklingen av dette systemet avdekket mange feilkilder. Det er derfor stort sett ikke mulig å sammenligne tall fra i år med tall i foregående års årsmeldinger.

2.5 Utlån og besøk

Utlån

Totalt utlån siste år, alle medietyper i absolutte tall	Totalt: 192 555 Fjernlån: 79 471 Oslo: 113 084
Økning eller tilbakegang i forhold til foregående år i prosent	Totalt: + 4,2 % Fjernlån: + 10 % Oslo: + 0,5 %

Utlån siste år fordelt på medietyper og barn/voksne i absolutte tall

	Bøker	Lydbøker	Musikk	Video/ DVD	Øvrige medier	Totalt	Tegneserier *
Barn	48 942	1 202		1 435	321	51 900	
Voksne	104 043	1 623		28 858	6 131	140 655	
Totalt	152 985	2 825		30 293	6 452	192 555	

* Tegneserier er inkludert i kategorien bøker og skal derfor ikke regnes med i totalen

Utlån siste år fordelt på medietyper og barn/voksne i prosent

	Bøker	Lydbøker	Musikk	Video/ DVD	Øvrige medier	Totalt	Tegneserier *
Barn	25,4%	0,6%		0,8%	0,2%	27,0%	
Voksne	54,0%	0,8%		15,0%	3,2%	73,0%	
Totalt	79,4%	1,4%		15,8%	3,4%	100,00%	

* Tegneserier er inkludert i kategorien bøker og skal derfor ikke regnes med i totalen

2.6 Effekt

Omløpshastighet

Avdelingens omløpshastighet	1,52
Omløpshastighet voksne	1,75
Omløpshastighet barn	1,13

Kommentar til avdelingens omløpshastighet og endring siste år

Omløpshastigheten, eller utnyttelsesgraden for DFBs samlinger varierte fra 0.4 til 17 i fjor alt etter hvilket medium eller språk det gjelder. I år har vi fått et akseptabelt gjennomsnitt på utnyttelsesgraden for alle våre språk. Dette skyldes en løpende prosess som startet i fjor der hele samlingsutviklingen er under lupen. Vi prøver ut ny metode for stipulering av mediebudsjett innen de enkelte språkene ved å benytte en kombinasjon av statistiske data og andre fakta og faglige vurderinger. Målet er å få optimalt relevante samlinger og effektivisere

budsjettprosessen. I utgangspunktet ønsket vi at utnyttelsesgraden for alle våre samlinger skulle være 2 eller høyere. Dette tallet er nå nyansert i forhold til den enkelte samlingen og bruken av den. For eksempel er det veldig høy utnyttelse av film som står for 3,4 % av samlingen og 15,8 % av utlånet. Det er også en utfordring at store deler av våre samlinger lånes ut for 3-6 måneder av gangen. Hvordan disse utnyttes ute i bibliotekene er fremdeles ukjent for oss. I 2009 vil fjernlånsmodulen i Bibliofil forhåpentligvis være på plass. Det vil hjelpe oss til å få mer informasjon om bruken av samlingene ut i landet og sammensetningen av våre utlån fordelt geografisk og på språk. Det har vært en høy økning av fjernlånet. Det skyldes nok både effekten av kassering og derav mer relevante samlinger, men også at asylstrømmen til Norge har økt. Utlånet i Oslo har bare økt med 0,5 %. Til gjengjeld økte dette utlånet med hele 11 % i fjor. Den store økningen i fjor skyldes nok først og fremst ny ordning for depoter til filialene. Vi hadde likevel ventet en noe større økning i utlånet i Oslo i 2008 som følge av opprustning av samlingene. En av årsakene kan være at vi sanerte mange små Oslo-samlinger i 2008. Samlinger som til sammen genererte et merkbart utlån.

3. Avdelingens virksomhet

3.1 Eksisterende tjenester i stikkord (evt. beskrivelse i vedlegg)

Det flerspråklige bibliotek har tre hovedfunksjoner:

1. Innkjøp og registrering av bøker og annet materiale på nærmere 40 forskjellige språk
2. Nasjonal fjernlånsentral for litteratur på minoritetsspråk i Norge
3. Kompetansebibliotek for bibliotek tjenester til det flerkulturelle norske samfunnet med vekt på tilbud til språklige minoriteter (innvandrere, flyktninger og asylsøkere) i Norge

Avdelingens målgrupper

Fylkes-, folke- og skolebibliotekene, samt andre relevante institusjoner som f.eks. skoler, barnehager, sykehusbibliotek og fengselsbibliotek (primærmålgrupper).

Personer som har de språk vi formidler som morsmål, samt andre som vil lære/holde ved like de språkene vi formidler og lære om forskjellige kulturuttrykk (sluttbrukere): innvandrere, flyktninger, asylsøkere, arbeidsinnvandrere, studenter.

3.2 Spesielle ansvarsområder

Avdelingens spesielle ansvarsområder:

DFB har ansvar for å kjøpe inn og vedlikeholde den flerspråklige samlingen ved Deichmanske bibliotek. Avdelingens ansatte fungerer også som konsulenter, veiledere og forelesere i spørsmål som angår de flerspråklige samlingene og i spørsmål som generelt angår bibliotekets tjenester til språklige minoriteter.

Avdelingsleder har vært Deichmanske biblioteks representant i Etatens arbeidsgruppe for mangfoldsåret og koordinator for Deichmanske biblioteks interne mangfoldsarbeid.

Bazar

www.bazar.deichman.no

Det var totalt 93.810 besøkende i 2008, en nedgang på 10.022 i forhold til 2007. Antall sidevisninger i 2008 var 193.717. Dette er en nedgang på 18.722 i forhold til 2007.

Nedgangen var ventet siden Bazar ikke blir vedlikeholdt i påvente av ny versjon. Dette arbeidet er blitt forsinket fordi vi venter på at ny standard for emneportal skal bli ferdig slik at vi kan flytte Bazar over i denne.

De 5 mest brukte språkene er norsk, engelsk, urdu, arabisk og tyrkisk. Språkfordelingen er stabil i forhold til tidligere år. Det er første gang tyrkisk er blant de fem mest brukte språkene.

De 3 mest besøkte kategoriene i 2008 er Samfunnsinformasjon, Nyheter og Norskopplæring. Disse kategoriene har vært de mest besøkte gjennom flere år.

Nyhetskategorien inneholder nettaviser, tv- og radiosendinger fra 59 land. De 5 mest brukte landene i Nyheter er: Pakistan, Norge, Iran, Somalia, Tyrkia.

Samfunnsinformasjon er underinndelt på 20 ulike emner. De 5 mest besøkte emnene er: Ny i Norge, Arbeid, Bolig, Seksualopplysning, Graviditet & Fødsel.

Norskopplæring inneholder en egen database over lettleste bøker som heter Lesnorsk. LesNorsk inneholder nå totalt 514 bøker fordelt på 3 nivåer. Antall bøker har økt med 6 fra 2007. Andre emner i Norskopplæring er Språkkurs i norsk (1310 sidevisninger i 2008), Ordbøker (1115 sidevisninger i 2008)

3.3 Viktige samarbeidspartnere

Navn	Hva består samarbeid i?	Gjennomførte tiltak/aktiviteter
Forum for flerspråklig bibliotek (FFB)	Informasjons- og idé-utveksling med bibliotekene som målgruppe	Det har vært avholdt ett av de to årlige møtene som er planlagt
Norsk bibliotekforening. Spesialgruppen for flerkulturelle bibliotekjenester	Idé- og erfaringsutveksling	Avholdt konferanse på HiO. Stand på Bibliotekmøtet i Bergen. Løpende kontakt
Fylkesbibliotekene	Forelesninger og annen informasjonsvirksomhet på regionale møter o.l. Ca 5 besøk i året.	Det har bare vært besøk til ett fylke for å informere generelt, men det har vært mange forelesninger rundt i landet for å informere om spesielle emner, for eksempel tilbudet til barn

Deichmanske bibliotek generelt	Informasjons- og veiledningsvirksomhet. Forvaltning av mediebudsjett for medier til språklige minoriteter Medvirke til drift av filialdepoter Pode-prosjektet	Ja – løpende Løpende IT-bibliotekar Linde Løver er frikjøpt en dag i uken til å delta i prosjektet
Holmlia filial	ARI - samlingsutvikling. LesNorsk! i Bazar	Ja Ja – men veldig liten aktivitet
BUA	Bazar – LesNorsk Info på FAMBA møter	Ja – men veldig liten aktivitet Ja
Skoleavdelingen	Bazar - LesNorsk.	Intet samarbeid med skoleavdelingen i år.
Kanoon. Iransk kultursenter i Teheran	Formidling av Iransk barnelitteratur	Besøk fra Kanoon og løpende samarbeid via Giti Nassouri , ansvarlig for persisk litteratur
Ulla Arnell Utstillingsansvarlig. Stockholm	Utarbeidelse av vandretstillingen ”Den magiske kappen”	Utstillingen nummer 2 er levert og vi samarbeider fortsatt om den videre utviklingen av utstillingen
Nasjonalbiblioteket	Transkribering av titler og annet til Norvegica extranea Fortsette samarbeidet om prosjektet FinnFrem	Ingen aktivitet, men heller ikke avsluttet. Vi skal møtes i 2009 og diskutere videre samarbeid Ja
HiO. Avd. JBI	Forelesning for 2. klasse studenter Diverse kurs og konferanser	Ja, dette er utvidet i 2006 Har arrangert en konferanse i samarb. Med HiO og Flerkult
Utrop.no. Nettportal med nyheter og aktualiteter om det flerkulturelle Norge med etniske minoriteter som målgruppe	Samarbeid om spredning av nyheter o.l. til Bazar	Ja
Forlaget Mantra Lingua. London	Norske oversettelser og utgivelser av tospråklige bøker	Ja –to bøker mottatt i år
Forlaget Star publication. New Dehli	Norske oversettelser og utgivelser av ordbøker	Ingen aktivitet i år, men vi har ikke avsluttet samarbeidet

HiO. Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring	Informasjonsutveksling, kursing, nettverksbygging Prosjektet "Babelbarn"	Vi avsluttet prosjektet i år, men følger opp alle resultatene av det.
VOX, nasjonalt senter for læring i arbeidslivet	Familielæringsprosjekter, nettverksbygging	
Utdanningsdirektoratet	Samarbeid strategiske planer og nettverksbygging	Nina Stenbros deltakelse i referansegruppe avsluttet i år
Utlendingsdirektoratet (UDI)	Informasjonsutveksling, nettverksbygging	Ja – men liten kontakt
Stovner filial	Prosjektet START-samlingen	Ja – prosjektet er fremdeles under utvikling
Holmlia/Lesesenteret i Stavanger	Lesefrø	Deltatt på seminar med info om DFBs tilbud. Medlem i referansegruppen til prosjektet. Deltatt på foreldremøter
København Kommunes Bibliotek	Oversettelser av tospråklige bøker	Ja
Nordiske innvandrerbibliotek	Informasjons- og erfaringsutveksling Utvikling av fellesløsninger der det er mulig	Samarbeidet har ikke vært aktivt i 2008
IFLA	Faglig konsulent I 32: Library Services to Multicultural Populations	Ja – avdelingsleder jobber for å få "The Multicultural Library Manifesto" godkjent som et IFLA/UNESCO manifest.
PUA	FinnFrem-prosjektet: Utvikling av flerspråklighet i BiblioFil og i andre sammenhenger. Spesialløsninger i forskjellige moduler i BiblioFil Bazar- vedlikehold og utvikling. Med i referansegruppe for emneportalverktøy Pode-prosjektet Webgruppe Faglig forum	Prosjektet går sin gang i et fornuftig tempo. Lansering av siden og mange nye tjenester i 2009 IT-bibliotekar Linde Løver er aktiv deltaker i denne gruppen Linde Løver en dag i uka Samarbeid mellom PUA, UTREF og BUA PUA og UTREF

4. Avdelingens mål og resultater

Deichmans visjon

Deichman åpner verden for deg!

Deichman skal gi alle inspirasjon og mulighet til opplevelse, egenutvikling og aktiv deltakelse i samfunnet.

Visjon for avdelingen

Visjon for DFB: Inkluderende, integrerende, internasjonalt

Hovedmål:

Det flerspråklige bibliotek skal gjennom sin virksomhet sette bibliotekene i stand til å delta i arbeidet med å utvikle Norge til et positivt og livskraftig flerkulturelt samfunn.

Det er tre hovedområder som det er nødvendig å jobbe med for å oppfylle hovedmålet: Integrasjon, kulturelt mangfold og interkulturell kompetanse, samhandling og utveksling. De tre områdene kan ses i relasjon til både primærbrukere og sluttbrukere. Det er utviklet egen målsetting for primærbrukere og sluttbrukere.

Mål 1	Øke den interkulturelle kompetansen til ansatte i bibliotekene
Grad av måloppnåelse	God måloppnåelse
Gjennomførte tiltak og aktiviteter og resultat av disse	Avholdt kurs for studenter på HiO. Vi har vært med arrangør og foredragsholder på konferansen Bibliotek=mangfold+møteplasser+muligheter. Det har vært informert om DFBs tilbud ved 4 bibliotek. Hjemmesiden er omarbeidet og inneholder mye ny informasjon. Vi har hatt mange forelesninger om barne- og ungdomstilbudet. Vi har holdt forelesning om samlingsutvikling for region Sør. Vi har begynt å legge inn emneord på våre poster.
Påbegynte, ikke avsluttede tiltak	
Ikke gjennomførte planlagte tiltak / aktiviteter, jmf. handlingsplan	Vi har ikke lyktes med å besøke 5 fylker for å informere om oss på fylkesnivå.

Mål 2	Bevare og videreutvikle DFB som kompetansesenter
Grad av måloppnåelse	Stor måloppnåelse
Gjennomførte tiltak og aktiviteter og resultat av disse	<p>Utviklet flerspråklige løsninger i BiblioFil og på nett slik at vi nå har originalspråk i BiblioFil</p> <p>Fått ansvarlig for økonomi med økonomiutdanning</p> <p>Fått på plass gode rutiner for økonomien på avdelingen (innkjøp fakturering, kontroll o.l)</p> <p>Fått oversatt Det flerkulturelle bibliotekmanifest</p> <p>Vi har startet utviklingen av flere nye samlinger som krever ny kompetanse (STARTsamlingen, afrikanske språk,</p> <p>Kjøpt inn bøker på 6 språk (arabisk, polsk, russisk, persisk, urdu, somali) til 33 bibliotek</p> <p>Kjøpt inn tospråklige bøker (396 eks) til 12 bibliotek og 7 skoler/barnehager</p> <p>Utviklet nye rutiner for mediebudsjettet</p> <p>Økt vår kompetanse på kassering</p> <p>Ansatte har vært på kurs og konferanser som har vært relevante for avdelingen</p> <p>Det er foretatt den årlige justeringen av våre rutiner for våre største og mest arbeidskrevende arbeidsoppgaver</p> <p>Vårt registreringsskjema for språkkonsulenter er elektronisk</p> <p>Rutiner for felleskjøpet er videreutviklet</p> <p>Vi har fått to nye tospråklige titler på norsk</p> <p>FinnFrem prosjektet er i god gjenge</p> <p>DFB har blitt eieravdeling i BiblioFil med koden dfb</p>
Påbegynte, ikke avsluttede tiltak	Bestilt oppdrag om statistikkprogram for DFB hos Biblioteksystemer

Ikke gjennomførte planlagte tiltak / aktiviteter, jmf. handlingsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbeide med våre nordiske søsterorganisasjoner om å etablere innkjøpsamarbeid for felles «små» språk. - Ferdigstille 4 ordbøker fra Star - Oversette en ordbok fra Mantra
--	--

Mål 3	Styrke samarbeidet med relevante personer og institusjoner
Grad av måloppnåelse	God måloppnåelse
Gjennomførte tiltak og aktiviteter og resultat av disse	<p>Se også avsnittet ”Viktige samarbeidspartnere”</p> <p>Evaluert rutineene ved innført ny ordning med deponering på filialene.</p> <p>Deltatt i Pode-prosjektet på hovedbiblioteket</p> <p>Deltatt på IFLA-konferansen i Canada og påtatt oss oppgaver til konferansen i 2009.</p> <p>Samarbeidet med Du store verden! om Internasjonal litteratur seminar i sentrum</p> <p>Samarbeidet med UTREF om oversetterseminar på Litteraturhuset.</p>
Påbegynte, ikke avsluttede tiltak	<ul style="list-style-type: none"> - delta aktivt i prosjekter som leder mot Nye Deichman. - FinnFrem - samarbeidsprosjekt med Nasjonalbiblioteket om tilbudet til språklige minoriteter
Ikke gjennomførte planlagte tiltak / aktiviteter, jmf. handlingsplan	<ul style="list-style-type: none"> - samarbeide med Skoleavdelingen om nytt informasjonsopplegg fra DFB - få til utveksling mellom DFB og andre avdelinger på DBI - få til en avklaring om budsjett for DBI-samlingen - avholde to møter med Forum for flerspråklig bibliotek - samarbeide med Gl. Oslo om tilbudet av våre medier på filialen - samarbeide med Mantra og Star om oversettelse av bøker -

Mål 4	Øke tilgjengeligheten til DFBs samlinger og tjenester
Grad av måloppnåelse	God måloppnåelse

Gjennomførte tiltak og aktiviteter og resultat av disse	<ul style="list-style-type: none"> - videreutviklet hjemmeside - Systematisk kassering på alle språk - avvikling av språk med liten etterspørsel - Ferdigstilt 2. eksemplar av vandrestillingen ” Den magiske kappen” - Katalogisert 5 074 titler (4 560 i 2007) - klargjort 13 431 bind - evaluert våre samlingsutviklings kriterier - Ferdigstilt nettside for Babelbarn - originalskrift i Bibliofil - emneord på våre medier - Verdensfilm i biblioteket: tilbud om visning av film (innkjøpt fra ARTHAUS) i biblioteket <p>Styrket samlingene på litauisk, rumensk, tigrinja, ungarsk og polsk</p>
Påbegynte, ikke avsluttede tiltak	<ul style="list-style-type: none"> - utarbeide samlingsbeskrivelser for alle språk. - utarbeide brosjyrer om DFB og om folkebibliotekenes tilbud - teste ny fjernlånsmodul i Bibliofil
Ikke gjennomførte planlagte tiltak / aktiviteter, jmf. handlingsplan	Samarbeide med Stovner filial om STARTsamlingen Bedre rutiner for purring av utestående lån

Mål 5	Ivareta språklige minoriteters behov for bibliotek tjenester
Grad av måloppnåelse	Meget god måloppnåelse

<p>Gjennomførte tiltak og aktiviteter og resultat av disse</p>	<p>Delta i prosjektet Lesefrø Videreutviklet samling på pashto og dari</p> <p>Videreutviklet samling på burmesisk</p> <p>Styrket barne- og ungdomssamligen</p> <p>Holde 3-timers kurs for 1. klasse på HiO.</p> <p>Startet oppbygging av musikkksamling</p> <p>Startet oppbygging av fransk, afrikansk og tsjetsjensk samling</p> <p>Styrket filmsamlingen</p> <p>Utviklet 2 utgaver av ”Eventyrposer” til barnehagebruk</p> <p>Utviklet og utprøvd ny metode for samlingsvurdering/budsjettering for å oppnå optimalt relevante samlinger og effektivisere arbeidet</p> <p>Utgitt ”17 grunner for barnebogen” på 12 språk</p>
<p>Påbegynte, ikke avsluttede tiltak</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jobbe for at Nye DBI skal bli et flerkulturelt bibliotek både ideologisk og reelt gjennom forslag til samlingsutvikling, kompetanseutvikling, organisering av personalet og fysisk utforming av biblioteket. - Utvikle STARTsamlingen (se ”Andre gjennomførte tiltak og aktiviteter)
<p>Ikke gjennomførte planlagte tiltak / aktiviteter, jmf. handlingsplan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - foreslå utvikling av lokal Oslo Bazar - Videreutviklet Bazar med vekt på oversikt over offentlige norskopplæringsstilbud og digitale bøker

Andre gjennomførte tiltak og aktiviteter

FinnFrem-prosjektet

1. Bazar

Utviklingen av en ny Bazar er koblet opp mot utviklingen av ABMs emneportalverktøy Sublima. Utviklingen av Sublima er forsinket og har vært i testfase i en lang periode. Test av flerspråklighet i Sublima har vært tilfredsstillende. Vi har testet verktøyet mht. strukturen vi ønsker i en ny Bazar og så langt virker det som om Sublima oppfyller våre krav.

Videre utvikling av en ny Bazar er utsatt inntil DFBs nye hjemmeside er ferdig utviklet. Vi ser for oss at arbeidet med Bazar starter for alvor sommeren 2009.

2. Originalskrift i katalogen

Utvikling av egne MARC-felt til originalskrift i Bibliofil er nå fullført av Biblioteksystemer. Det er laget et nettbasert skjema for å registrere katalogposter med originalskrift og importere dem inn i Bibliofil. Det er laget et visningsformat for sluttbrukerne, slik at katalogposter med originalskrift nå er synlig for alle som søker i Deichmanske websøk og alle som bruker Deichmans interne TK-søk.

3. DFBs hjemmesider

Bibliotekkonsulent Anelinde Aase Løver og spesialbibliotekar Tormod Strømme har begynt å konvertere dataene fra de gamle hjemmesidene over i den nye plattformen som lages i verktøyet Joomla. Utvikling og testing vil pågå løpende. Ferdigstilling og publisering i mai 2009.

4. Design

Designprofil for DFB er ferdigstilt av Tank Design. Implementering av design på hjemmesiden og alt trykt materiale vil skje første kvartal 2009.

5. Depotløsningen

Utviklingen av depotløsningen i Bibliofil har blitt utsatt flere ganger til tross for økt press fra miljøet og tett oppfølging fra DFB. Forhåpentligvis vil arbeidet starte opp første kvartal 2009.

Det flerspråklige bibliotek vil sammen med mottakerbibliotek av depoter, delta aktivt i kravspesifisering og testing for å sikre at løsningen ivaretar behovet for en smidig og effektiv utveksling av depoter mellom bibliotek. Løsningen vil basere seg på en utvidelse av NILL-protokollen slik at interaksjonen mellom de ulike biblioteksystemene blir ivaretatt.

Oddbjørn Hansen

Prosjektleder FinnFrem

STARTsamlingsen

”Start-samlinga skal vera ei integrasjonssamling i brei forstand retta mot både majoritets- og minoritetsbefolkninga. Målet er at samlinga skal medverka til å bryta ned språklege og kulturelle barrierar og skapa dialog og forståing mellom minoritetar og majoritetar”. (hentet fra måldokumentet for START-samlingen)

STARTsamlingsen er en helt ny samling der hovedsatsingen er delt i to. Anskaffelse av medier som kan understøtte behov som følge av Introduksjonsordningen og medier som kan øke den norske majoritetsbefolknings kunnskap om kulturen til våre innvandrere- og flyktninggrupper. Oppbyggingen av denne samlingen er upløyd mark for DFB. Den vil bestå av norskopplæringsmateriell med alt fra ordbøker i bokform til tilgang til lisensbaserte norskopplæringsressurser på nett. Kultursamlingen vil tilsvarende bestå av medier som kan formidle kunnskap om litteratur, kultur, religion osv. fra mange land og språkområder. STARTsamlingsen inneholder også Norvegica-samlingsen - en samling av bøker av norske forfattere på allverdens språk. Ved årsskiftet er samlingen i god gjenge, men fremdeles ikke klar for utlån.

Ærespris

Avdelingsleder mottok Norsk bibliotekforenings ærespris for sitt arbeid innen flerkulturelle

bibliotek tjenester på Det 71. norske bibliotekmøtet i Bergen mars 2008. Noe av æren for dette bør tilfalle DFBs medarbeidere og nærmeste overordnede leder Liv Sæteren som alle har banet veien for meg.

5. Interne satsningsområder

5.1 Kritiske suksessfaktorer

I den grad avdelingen ikke har nådd sine mål, hva skyldes dette?

Noen av oppgavene har ikke blitt utført fordi samarbeidspartnere ikke har hatt tid eller ikke har prioritert dem. Andre oppgaver har ikke blitt utført fordi vi selv har prioritert andre oppgaver høyere. Omorganiseringen fra Kultur- og idrettsetat til Kulturetat, har forårsaket en seinere fremdrift enn forventet på enkelte tiltak samt i noen tilfeller at tiltak ikke har blitt utført.

5.2 Opplæring

Tiltak som er gjennomført ved hjelp av avdelingens egne krefter

Tiltak	Antall involverte	Hvilket behov dekket dette?
Opplæring i katalogisering og rutiner for innkjøp, samt søking og bruk av Bibliofil	5	Grunnleggende behov for å kunne utføre DFBs oppgaver. Dette har vært en stor og tidkrevende oppgave i år.

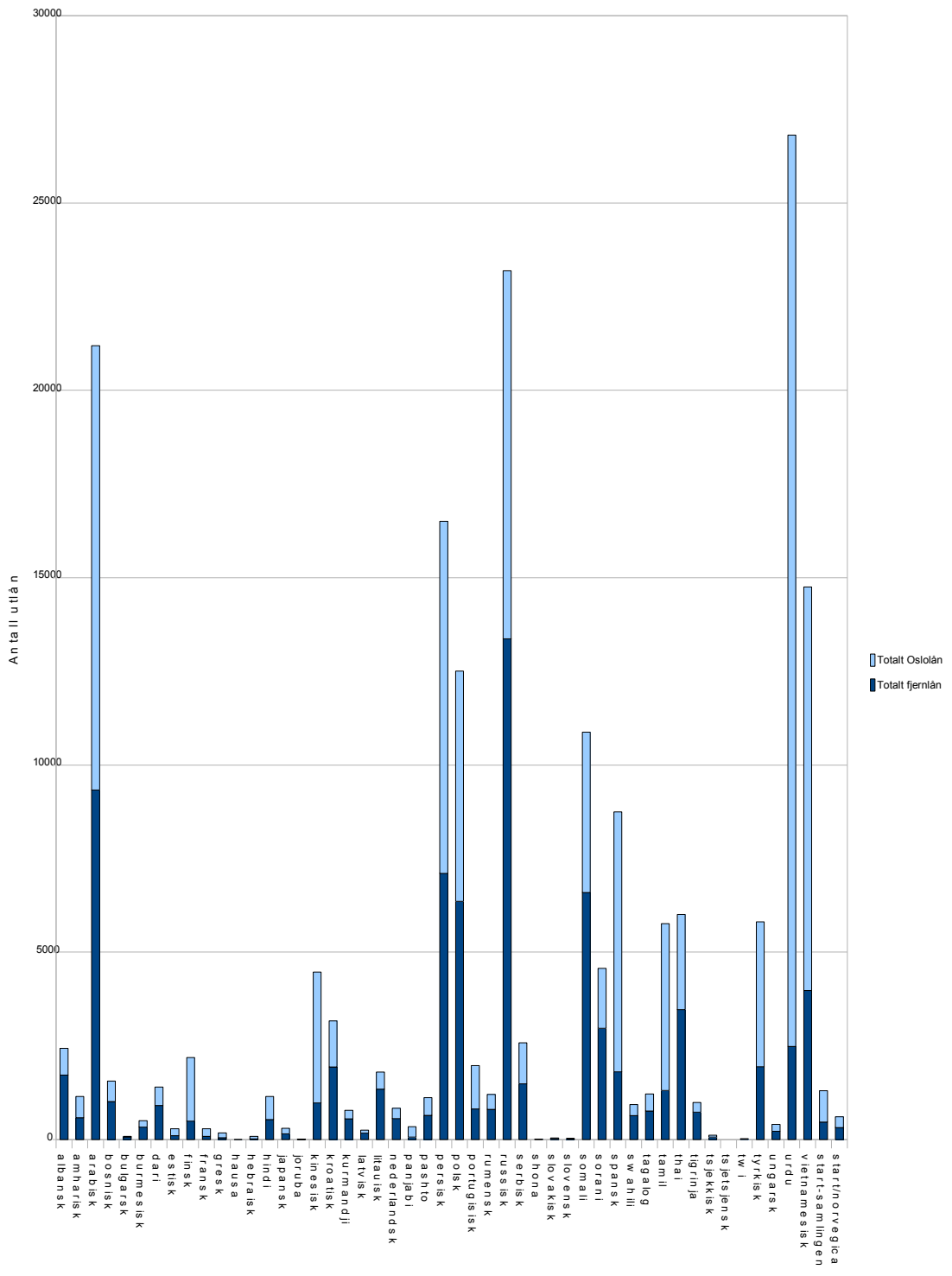
Tiltak som er gjennomført i samarbeid med andre avdelinger eller interne/eksterne ressurspersoner

Tiltak	Antall involverte	Hvilket behov dekket dette?	Samarbeidspartner
Exelkurs	1	Regnskapskontroll	KUL
Konferanse på HiO	4	Kompetanseutvikling flerkulturelle bibliotek tjenester	HiO, Flerkult i NBF, ABM-utvikling
Kurs i emneportalverktøy	1	IT-kompetanse	PUA, Computas
Winn tid kurs	1	Info om systemet	KUL
Doculive	2	Info. om systemet	KUL
Workshop	1	IT-kompetanse	Biblioteklaboratoriet
Koha-seminar	1	IT-kompetanse	SIKT
Joomla-kurs	2	IT-kompetanse	Funkweb
Økonomikurs	2	Budsjett og regnskapskontroll	KUL/Økonomi
Webkurs ½ dag	1	Info om web 2.0	PUA

Dato: 31. mars 2009
Kirsten Leth Nielsen
Avdelingsleder

Nøkkeltall for DFB 2008

Antall språk	31
Mediebestand, antall bind	124 804
Gaver	2 38
Fjernlån (+ 10 %)	79 471
Utsendte depoter (+ 6.7 %)	1 997
Enkeltlån (+ 14.7 %) (16.5 % av utlånet)	13 194
Utlån i Oslo og resten av landet (+ 4,2 %)	192 555
Personale:	
avdelingsleder	1
Spesialbibliotekarer, antall årsverk	5
Konsulent	1
Spesialkonsulent	1
Førstekonsulent	1
Sekretærer	1
Førstesekretærer	2
Språkkonsulenter engasjert på timebasis	22
Mediebudsjett (stat og Oslo kommune)	1 818
Statlig tilskudd (inkl. 600 000 i prosjektmidler.)	8 000 000

Språk

Fjernlån og Oslolån 2008 pr. språk
Sortert etter totalt antall utlån

Språk	Totalt utlån	Totalt fjernlån	Totalt Oslolån
urdu	26809	2489	24320
russisk	23187	13366	9821
arabisk	21187	9328	11859
persisk	16498	7108	9390
vietnamesisk	14750	3983	10767
polsk	12509	6362	6147
somali	10876	6596	4280
spansk	8748	1809	6939
thai	6008	3474	2534
tyrkisk	5810	1948	3862
tamil	5766	1306	4460
sorani	4570	2965	1605
kinesisk	4471	977	3494
kroatisk	3166	1937	1229
serbisk	2576	1494	1082
albansk	2433	1723	710
finsk	2191	499	1692
portugisisk	1969	814	1155
litauisk	1803	1345	458
bosnisk	1570	1019	551
dari	1404	917	487
start-samlingen	1297	466	831
tagalog	1217	762	455
rumensk	1202	808	394
hindi	1153	536	617
amharisk	1149	578	571
pashto	1124	652	472
tigrinja	990	730	260
swahili	931	641	290
nederlandsk	836	560	276
kurmandji	777	554	223
start/norvegica	612	324	288
burmesisk	507	333	174
ungarsk	404	217	187
panjabi	340	68	272
japansk	298	158	140
estisk	288	105	183
fransk	287	86	201
latvisk	251	169	82
gresk	171	49	122
tsjekkisk	121	64	57
bulgarsk	92	70	22
hebraisk	91	19	72
slovakisk	36	26	10
slovensk	31	24	7
twi	18	6	12
yoruba	17	6	11
shona	9	0	9
hausa	5	1	4
tsjetsjensk	0	0	0
Totalt utlån	192555	79471	113084

Bos-kro-ser	7312
Kurdisk	5347